

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи

**РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
за спеціалізацією «Банківська справа»
на тему:
«Вплив інформаційних технологій на сучасний банкінг»**

Виконав: студент 4 курсу, групи 1
Факультету фінансів та банківської справи
Бурдужа Ігор Валентинович_____

Керівник: д.е.н., професор

Коваленко Вікторія Володимирівна_____

ОДЕСА - 2022 року

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження.

Питанням щодо використання Інтернет-технологій у банківництві присвячено наукові праці Дзюблюка О., Владики Ю., Дроботи Я., Пантелєєвої Н., Луценко А., Онищенко Ю., Коваленко В., Реверчука С., Замкового О., Лобзинського С., В'язового С., Наконечної О. та багатьох інших.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних та методичних засад щодо розвитку інтернет-технологій надання банківських послуг в Україні, оцінювання їх впливу на банківську діяльність.

Відповідно до поставленої мети, ***завданнями дослідження*** є:

- розкрити сутнісну характеристику дистанційного банківського обслуговування;
- дослідити правове регулювання використання інтернет-технологій у банківництві;
- надати загальну фінансово-економічну характеристику розвитку банків України;
- проаналізувати банківські Інтернет-технології в умовах діджиталізації;
- визначити особливості розвитку Fintech у банківському бізнесі;
- проаналізувати міжнародний досвід використання Інтернет-технологій в банківництві;
- визначити основні напрями удосконалення процедур використання Інтернет-технологій у банках.

Об'єктом дослідження є інтернет технології у банківництві.

Предметом дослідження є теоретико–методичні аспекти використання інтернет-технологій у банківництві.

У процесі написання кваліфікаційної роботи автором використано низку ***методів***, зокрема: на основі діалектичного методу проведено вивчення та визначення напрямків розвитку ринку банківських Інтернет-технологій та Інтернет-послуг; методи аналізу, синтезу, абстрагування, графічний, статистичний, системний, прогнозування та спостереження застосовано для дослідження стану використання мережі Інтернет у банківському секторі, а також визначення ефективності, проблем і переваг послуг мережі Інтернет.

Інформаційну базу дослідження становлять періодичні та монографічні наукові праці вітчизняних та зарубіжних економістів з питань надання банківських послуг через інтернет-технології, наукові дослідні роботи з питань організації віддаленого банкінгу; результати аналітичних досліджень, нормативно-правові акти, що регулюють дистанційне обслуговування банку.

Апробація результатів дослідження. Результати кваліфікаційної дипломної роботи апробовані на XXIII Міжнародній науково-практичній конференції «Theoretical and science bases of actual tasks» (м. Лісабон, Португалія, 14-17 червня 2022 року)

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні засади інтернет=технологій в банківській сфері**» було надано характеристику дистанційного обслуговування клієнтів як підґрунтя в Інтернет – технологіях; правове регулювання використання інтернет-технологій у банківництві.

Розвиток інформаційних та комп'ютерних технологій стало передумовою виникнення банківського дистанційного обслуговування, що у сучасних умовах відрізняється новими стандартами проведення фінансових операцій і якістю обслуговування.

Визначено, що Інтернет-банкінг – це канал віддаленого зв'язку, що має призначення для надання банківського спектру послуг, який включає у себе традиційні банківські послуги та нові: переведення коштів з рахунку на рахунок, відкриття депозитних вкладів, виставлення електронного рахунку, оплата послуг.

Обґрунтовано, що потреба у використанні цифрових технологій у банківській діяльності обумовлюється такими чинниками як покращення обслуговування клієнтів, надання широкого спектра банківських послуг, а також залучення нових клієнтів; зменшення операційних витрат банку та пришвидшення виконання банківських операцій; підвищення конкурентоспроможності банку та покращення управління банком; збільшення сегмента банківського ринку та розширення банку.

Визначено, що основними напрямками введення інформаційних технологій у банківську діяльність є створення корпоративних комп'ютерних систем, продаж банківських та супроводжуючих послуг у мережі Інтернет, розвиток внутрішньобанківської системи управління та їх автоматизація.

Стрімкий розвиток ІТ-технологій та наявність мережі Інтернет, значно спрощують процедуру укладання угоди про купівлю товарів та послуг. Головною складовою Інтернет-комерції виступає електронна угода, проте українське законодавство на сьогодні й досі не регламентувала її визначення, що підкреслює низький рівень безпеки діяльності комерційних банків в мережі Internet для клієнтів.

У другому розділі «**Сучасні тенденції розвитку інтернет=технологій в банківництві**» надано загальну фінансово-економічну характеристику розвитку банків України; проаналізовано банківські Інтернет-технології в умовах діджиталізації; визначено особливості розвитку Fintech у банківському бізнесі.

Банки відіграють значну роль у функціонуванні та сталому розвитку економіки, тому вони мають постійно впроваджувати новітні досягнення науково-технічного прогресу у своїй повсякденній діяльності. . Покращення показників банківської діяльності можуть сприяти більш міцній та продуктивній національній економіці держави.

За результатами 2017-2021 рр. фінансовий результат діяльності банків був позитивний, хоча до 2018 р. банківська система була збитковою. У 2018 році банківська система вперше за аналізований період отримала прибуток у розмірі 22339 млн. грн. при тенденції кількісного зменшення банків. У 2021 році банки України отримали найбільшу суму прибутку за досліджуваний період, яка склала 77 396 млн грн. У структурі доходів переважають процентні доходи, які склали у 2021 р. 61,6 %, що є свідченням того, що банки отримують доходи від основної діяльності.

Сьогодні в Україні найбільш інноваційними банками є: «ПриватБанк», «Райффайзен банк Аваль», «АльфаБанк», «ОТП Банк» та інші. Вони вже більше десятиріччя виділяються поміж інших банків за ознакою надання інноваційних продуктів. Найвдаліші приклади впровадження цифровізації у фінансовий сектор України: Приватбанк із системою Приват24 та Універсал Банк із системою Монобанк.

В цілому, можна відзначити, що банківська система за підсумками 2021 року розвивалася доволі динамічно. Проте, військова агресія внесла певні корективи у діяльність банків, що призвело до певних збитків.

Виокремлено наступні тренди розвитку ринку інноваційних банківських послуг: розширення використання електронних каналів надання банківських послуг (інтернетбанкінг, мобільний банкінг); безконтактні розрахунки як з використанням безконтактних карток, так і за допомогою смартфонів та інших NFC-пристроїв; біометрична ідентифікація; технологія віртуальних інтернет-банків (необанки); цифрові гаманці та QR коди; поширення діяльності фінтех (FinTech) компаній.

Дослідження сучасного стану світового ринку FinTech у банківському секторі свідчить про зростання вимог до капіталу банків, до системи управління ризиками та до реалізації програми KYC (ідентифікації клієнтів) та AML (процедура боротьби відмивання грошей).

Проведено аналіз каналів взаємодії фінтех-компаній та банків. Встановлено, що впровадження FinTech у банках України є найбільш вдалими та потенційними для застосування у напрямках штучного інтелекту; відкритого банкінгу; блокчейну; цифрового банкінгу.

У третьому розділі **«Перспективні напрями розвитку інтернет-технологій у банківництві»** проаналізовано міжнародний досвід використання Інтернет-технологій в банківництві; визначено основні напрями удосконалення процедур використання Інтернет-технологій у банках.

Сучасний банк є синергією між інформаційним простором та банківськими продуктами, яка можлива завдяки сучасним інноваційним диджиалізованим технологіям. В подальшому дана синергія провокуватиме значну еволюцію банків за статутом, функціями, сервісами, інструментами, продуктами, управлінням, ймовірними ризиками та методами захисту від них формуючи лінійні зв'язки в мережі клієнт-банк і дозволить сформувати нову форму банківництва, яка окрім банківських

послуг буде надавати широке коло інших послуг клієнту не пов'язаних з фінансами та адаптованих під конкретного клієнта.

Успішне функціонування банку в цифровому середовищі залежить від його готовності до змін бізнес-моделей, трансформації процесів та підвищення їх технологічності в досить короткі терміни.

Основні напрями майбутнього розвитку базуються на таких технологіях: машинне навчання та штучний інтелект; побудова власної екосистеми; спрощення клієнтського шляху через переосмислення каналів взаємодії та доступу до банківських операцій.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження виконано важливе завдання – обґрунтування теоретико-методичних засад використання Інтернет-технологій у банківництві та визначення основних напрямів їх удосконалення.

1. Розвиток інформаційних та комп'ютерних технологій стало передумовою виникнення банківського дистанційного обслуговування, що у сучасних умовах відрізняється новими стандартами проведення фінансових операцій і якістю обслуговування. Визначено, що Інтернет-банкінг – це канал віддаленого зв'язку, що має призначення для надання банківського спектру послуг, який включає у себе традиційні банківські послуги та нові: переведення коштів з рахунку на рахунок, відкриття депозитних вкладів, виставлення електронного рахунку, оплата послуг.

2. Обґрунтовано, що потреба у використанні цифрових технологій у банківській діяльності обумовлюється такими чинниками як покращення обслуговування клієнтів, надання широкого спектра банківських послуг, а також залучення нових клієнтів; зменшення операційних витрат банку та пришвидшення виконання банківських операцій; підвищення конкурентоспроможності банку та покращення управління банком; збільшення сегмента банківського ринку та розширення банку.

3. Визначено, що основними напрямками введення інформаційних технологій у банківську діяльність є створення корпоративних комп'ютерних систем, продаж банківських та супроводжуючих послуг у мережі Інтернет, розвиток внутрішньобанківської системи управління та їх автоматизація.

4. За результатами 2017-2021 рр. фінансовий результат діяльності банків був позитивний, хоча до 2018 р. банківська система була збитковою. У 2018 році банківська система вперше за аналізований період отримала прибуток у розмірі 22339 млн. грн. при тенденції кількісного зменшення банків. У 2021 році банки України отримали найбільшу суму прибутку за досліджуваний період, яка склала 77 396 млн грн. У структурі доходів переважають процентні доходи, які склали у 2021 р. 61,6 %, що є свідченням того, що банки отримують доходи від основної діяльності.

5. В Україні найбільш інноваційними банками є: «ПриватБанк», «Райффайзен банк Аваль», «АльфаБанк», «ОТП Банк» та інші. Вони вже більше десятиріччя виділяються поміж інших банків за ознакою надання інноваційних продуктів. Найвдаліші приклади впровадження цифровізації у фінансовий сектор України: Приватбанк із системою Приват24 та Універсал Банк із системою Монобанк.

6. Виокремлено наступні тренди розвитку ринку інноваційних банківських послуг: розширення використання електронних каналів надання банківських послуг (інтернетбанкінг, мобільний банкінг); безконтактні розрахунки як з використанням безконтактних карток, так і за допомогою смартфонів та інших NFC-пристроїв; біометрична ідентифікація; технологія віртуальних інтернет-банків (необанки); цифрові гаманці та QR коди; поширення діяльності фінтех (FinTech) компаній.

7. Проведено аналіз каналів взаємодії фінтех-компаній та банків. Встановлено, що впровадження FinTech у банках України є найбільш вдалими та потенційними для застосування у напрямках штучного інтелекту; відкритого банкінгу; блокчейну; цифрового банкінгу.

8. Запропонована схема трансформації класичного банку в динамічну систему цифрового банку, що спрямована на поетапне формування напрямів підвищення його конкурентоспроможності, та охоплює наступні основні етапи: конкуренція функціональності цифрових платформ; основні напрями конкурентної боротьби в цифровому банкінгу; поширення цифровізації на всі підрозділи банку.

9. Основні напрями майбутнього розвитку базуються на таких технологіях: машинне навчання та штучний інтелект; побудова власної екосистеми; спрощення клієнтського шляху через переосмислення каналів взаємодії та доступу до банківських операцій.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ

1. Коваленко В.В., Бурдужа І.В. Розвиток цифрових технологій у банківництві. XXIII Міжнародна науково-практична конференція «Theoretical and science bases of actual tasks» (м. Лісабон, Португалія, 14-17 червня 2022 року)